

Taxa postala
plăteite în num.
No. 224713/939.

10. Telefon: 8-6;
Havonta 110, nr.
600, egészé
földre: Havonta
10. évf. 12. egészévre
dészek díjazás sz.
KIELET az erdélyi
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

1 LEU-POSTA

KIELET
Dr. Danasettar Robert
Budapest
Disztor S.I.e

Bécsi
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jánbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 82.

Szerda, 1936. április 29.

5696. ÉV.
I. JAR 7

XIX. ÉVF.
103 SZAM

VILAG TUKRE

Árja tojás Németországban

A „Die deutsche Volkswirtschaft—Natio-
nalsozialistischer Wirtschaftsdienst“ legutóbbi
számában ismertetni szokta a módszereket,
ahogy a nemárja elemeket az utóbbi hóna-
pok folyamán sikerült kiküszöbölni a német
tojás- és baromfi-kereskedelemből. Megállapi-
tották mindenképp azt, hogy a cég tulajdo-
nosok egyrésze devizakihágások miatt bü-
ntetve volt, továbbá hogy külföldi utlevéllel
rendelkezik, amiből azt a következtetést von-
ták le, hogy az utlevél-tulajdonos baromfi- és
tojás-kereskedő bármilyen pillanatban eset-
leg adósságuk hátrahagyásával elhagyhatják
az országot. Ebből a két tényállásból vonták
le a szakma nemárja részének gazdasági
megbizhatatlanságára vonatkozó további kö-
vetkeztetést, ami a szakma egyetemének „ön-
müködően hozott” határozata szerint méltat-
lanná teszi őket a tojás- és baromfi-kereske-
lem folytatására. A többi azután már magá-
tól ment; nemárják e határozat után nem
vehettek több részt az import-kereskedelemben
s ezzel megtörtént az első kéz gleich-
schotholása. Viszont az első kezek egymás-
közt vállalták kötelezettségüket arra, hogy nem
adnak több árut a nemárja második és harmadik
kezeknek, amivel azután teljes mé-
rtékben sikerült gleichschotholni a német bar-
omfi- és tojás-kereskedelmet.

Egy tollvonás és a németországi tojás árja
lett. Ötszáz német zsidó család nem árul
több tojást.
Nem árul több tojást és nem eszik kenyé-
ret.

Börtönadó

Minden képzőletet meghaladó törvénnyel számol
egy bucuresti híradás, amely szerint a
fegyintézetek legfelsőbb tanácsa a börtönök
jövendelmének fokozása érdekében a jövőben
meg akarja adóztatni a börtönök lakóinak
hozzátartozóit, akiknek csak abban az eset-
ben fogja engedélyezni a bebörtönzöttökkel
való beszélgetést, ha előbb megfizetik a
díjat, amely a beszélgetés engedélyezése cél-
jából.

Ez a terv tehát egy, eddig a civilizált
országokban ismeretlen új adónevet akar
meghonosítani: a börtönadót, amelyet — a
humanista gondolkodás paródiájaként — a
foglyok életmódjának megjavítására akar-
nak fordítani.

Meg kell adni: a börtönügyeket intéző bü-
rokrácia csodálatosképpen szines fantáziáról
tesz bizonyosságot, amikor a börtönlakók anél-
kül is szenvedő, kétségbeesett hozzátartozói-
val akarja megfizetni a bűne körül em-
bernek emberibb ellátásának költségeit, vagyis
egy rókáról két börtön akar lehozni.

Az új büntetőtörvénykönyvnek a börtönök-
re vonatkozó szakaszai kétségtelenül tele
vannak modern és humanisztikus intézkedé-
sekkel. A bírának nagy lehetőség ad az új
törvénykönyv a vádlottak társadalmi és
egyéb beállítottságának mérlegelésére és el-
bírálására.

Mit érnek azonban ezek a humanisztikus
szempontok a gyakorlatban, ha a humaniz-
mus árát a foglyok hozzátartozóinak kell
megfizetni, akik csak a legtrükkösebb esetben
tartoznak a jómódu emberek csoportjába s
a legtöbb esetben az anyagilag gyengén fel-
szerelt osztályokból kerülnek ki?

A börtönállapotokon kétségtelenül radiká-
san javítani kell, mert a jó büntetőtörvény-
könyv megfelelő börtönrendszer nélkül nem
szokhat éri.

Am erről az államnak kell gondoskodnia,
mégpedig oly módon, hogy más, természetlen
és protekcionális kiadásait kell csökkentenie
s ezeket az összegeket kell fordítania a bört-
önügyek feljavitására.

A humanista gondolatlan semmiesetre sem
egyvezethető össze az, hogy a bebörtönzöttök
hozzátartozói viseljék a költségeit annak az
„örömmek”, hogy néha beszélgetést folytat-
hatnak a bebörtönzött hozzátartozókkal.

Mihalache Titulescunál

Bucuresti, április 28. Mihalache ma meg-
látogatta Titulescut, akit dr. Lupu is fel-
keresett.

A jobboldali pártok nagy aggodalommal tekintenek a franciaországi választások második menete elé

Leon Blum szerint nem lehetetlen, hogy az új parlamentben a szocialisták fogják alkotni a legtekintélyesebb pártot. A jobboldali lapok attól tartanak, hogy az új parlamentben hatvan kommunista képviselő lesz. A választások után valószínűleg a jelenlegi kormány marad a helyén. Független csoportokra fog bomlani a radikális szocialista párt?

Párizs, április 28. Bár a vasárnapi fran-
cia választások első menete még koránt-
sem döntötte el a választásokban résztvevő
bal- és jobboldali pártok küzdelmének ered-
ményét: a francia közvélemény és főleg a
sajtó máris rendkívül élénken reagál a vá-
lasztások eddigi eredményeire. A jobb-
oldali sajtó általában nagy riadalommal re-
gisztrálja a kommunisták előretörését s
arra igyekszik rábírni a radikális szocia-
listákat, hogy a pótválasztásokon szakit-
son a népponttal, mert a szocialisták és
kommunisták ugysem fogják betartani a
választásokra vonatkozó megállapodást.
Ezzel szemben a kommunisták és a szocia-
listák optimisztikusan ítélik meg a má-
sodik választási menet kilátásait és hang-
súlyozzák, hogy szigorúan be fogják tartani
a paktumban foglalt megállapodásokat.

A jobboldali pártok abban reményked-
nek, hogy a választások után a radikális
szocialista párt nem a szocialistákra és
kommunistákra támaszkodva fogja átvenni
a kormányzatot, hanem inkább a mér-
sékelt középpártok felé fog orientálódni.
Egyes mérsékelt szocialista radikális
körök szintén hajlanak eme orientáció fe-
lé, mert attól tartanak, hogy a szocia-
listákra és kommunistákra támaszkodó radi-

kális szocialista kormányzat túlnagy koc-
kázatokba fogja kényszeríteni a pártot.

Jellemző erre Edouard Pfeiffernek, a
radikális szocialista párt főtitkárának nyi-
latkozása (Pfeiffer egyébként ki is lépett
a radikális szocialista pártból), amelyben
hangoztatja, hogy az új parlament össze-
téléte valószínűleg nem fog különbözni a
régitől, ami a jobb- és baloldali képviselők
számát illeti. Lehetséges, hogy a jelenlegi
kormány a helyén marad. Szerinte, ha
mégis visszavonulna, ismét csak mérsékelt
radikális szocialista kormány jöhet, mert
a szocialisták egyedül nem alakíthatnak
kormányt. Egy bal felé hajló radikális szocia-
lista kormány megalakítása nem való-
színű, mert a radikális szocialisták és a
szocialisták nem állnak közös program
alapján. Valószínű, hogy a vasárnapi vá-
lasztásokon a kommunisták javára történt
előmozdulások arra fogják kényszeríteni a ra-
dikális szocialistákat, hogy a mérsékelt
pártok felé orientálódjanak. De az sem
lehetetlen, hogy a ma még egységes radi-
kális szocialista párt független csoportok-
ra fog bomlani. Mindenesetre nem való-
színű, hogy a radikális szocialista szava-
zók a pótválasztásokon a kommunistákra
adják le szavazataikat.

A szocialisták és kommunisták bíznak a győzelemben

A vasárnapi választások eredményeit
kommentálva, Leon Blum ama nézetének
ad kifejezést a Le Populaireben, hogy a
választások második menetében a szocia-
listáknak nagy fegyelmet kell tanusíta-
niuk. Ha a néppont a második menetben
is meg fogja tartani a fegyelmet, úgy nincs
kizárva, hogy az új parlamentben a szocia-
lista pártnak lesz a legjelentékenyebb
képviselete.

A kommunista L'Humanité szerint 73
kerületben a kommunisták javára alakul-
nak a pótválasztások kilátásai. A párt
szintén felszólítást intéz híveinek a fegy-
lem megtartására és a néppont jelöltjei
győzelmének biztosítása végett.

A jobboldal a radikális szocia-
listáknak udvarol

A jobboldali pártok riadságát lapjaik
tükrözik legélénkebben vissza, amelyek
valóságilag körüludvarolják a radikális
szocialistákat, abban a hiszemben, hogy
ezáltal megakadályozzák további együtt-
működésüket a munkásbaloldali pártjaival.
Általában a jobboldali sajtó azon a véle-
ményen van, hogy a marxista pártok a
második menetben nem fogják betartani a
radikális szocialistákkal kötött megáll-
apodásukat. Erre válaszképpen a szélső
baloldali pártok a népegység szükségessé-
gét proklamálják és hirdetik s fogadalmat
tesznek arra, hogy szigorúan be fogják tar-
tani kötelezettségeiket.

Az Excelsior szerint az új parlament-
ben a kommunistáknak hatvan man-
dátumuk lesz.

A Le Matin úgy véli, hogy a radikálisok
a második menetben is nagy tért fognak
veszteni a kommunistákkal szemben, de
ennek ellenére a baloldali képviselők szá-
ma az új képviselőházban sem lesz na-
gyobb a múltbelinél. A Le Jour szerint a
jelenlegi helyzetből csak egyetlen út ve-
zethet ki és pedig az, hogy fel kell emeli-
ni a szavazók számát és a nacionalista hit-
vallású radikális szocialistáknak a mérsé-
kelt pártok erejére kell támaszkodniuk,
nehogy a forradalmi pártok tuszai ma-
radjanak.

A konzervatív Echo de Paris szerint a
kommunisták sikerének jelentősége Seine
és Oise kerületekben minden várakozást
felülmutul, de a vidék általában jól tartotta
magát. A radikális szocialistáknak nagy
erőfeszítésre lesz szükségük, hogy áteso-
portosítsák azokat az elemeket, amelyek-
nek ellenszenves a népponttal való együtt-
haladás és a forradalmi tüzzel való játék.
A lap végül felszólítja olvasóit, hogy a
vörös veszedelem ellen szavazzanak.

A kommunisták előretörésének
hírére esnek a francia járá-
dék-papírok árfolyamai

Párizsi jelentés szerint a szélsőbaloldali
megerősödése a francia járadék-papírok-
nak és a francia Nemzeti Bank részvé-
nyeinek esésével járt. A Nemzeti Bank
részvényeinek árfolyama 756 frankkal
esett tegnap. Valószínűnek tartják, hogy
a nagy árfolyamesés a középpártokat tá-
mogató pénzügyi körök manőverének tud-
ható be, amely a baloldali megerősödése

(Folytatása a 8-ik oldalon.)

Kra, az új távolkeleti probléma

Az angol birodalom egyik legfontosabb
sarkkővét, a világ legjobban kiépített vá-
rát, a Csendes óceán és három világrész
forgalmának kulcsponyját Szingapurt fe-
nyegegeti az az óriási japán terv, amelynek
megvalósítása elé az érdekelt fehér hatal-
mak, Anglia, Amerika, Hollandia, Ausz-
trália, nem is titkolt aggodalommal néz-
nek.

Japán az utóbbi évek alatt nyíltan
megmutatta, hogy rátér terjeszkedési po-
litikájának természetes útjára és hatalmi
körét dél felé igyekszik növelni. Ezt az
egyre fokozódó nyomást egyaránt sulyo-
san érzi Ausztrália, a francia Indokina,
a hollandi gyarmatbirodalom és a Malak-
ka-szoros vidékének valamennyi angol
gyarmata.

A Csendes óceán kulcsa ezzel szemben
Anglia kezében van: az egész Európa fe-
lé irányuló csendesóceáni forgalom szük-
ségképpen Szingapur és Batam szigete
között, majd a Malakka-szoroson kényte-
len áthaladni, Szingapur ágyúinak torka
előtt.

London, felismerve a feszültség növe-
kedését, néhány esztendő alatt többszáz
millió font költséggel a világ legerősebb,
hozzáférhetetlen várává építette ki Szing-
apurt. Kerekedelmi, hadi és légi kikö-
tője páratlan remeke a haditechnikának,
földalatti olajtankjaiban annyi üzemanya-
got halmozott fel, amennyi az egész an-
gol flottának és a hollandj hadihajók
legnagyobb részének egy teljes esztendőre
elegendő. Csandsi szigetének óriási erőd-
jében a messzehordó ágyúk útjei bár-
mely pillanatban megszóllhatnak, hogy
lehetetlenné tegyék a Japán felé igyekvő
vagy onnan érkező hajók útját, a dsokori
szorosban pedig a világ egyik legnagyobb
uszó dokkját építették fel, ami arra vall,
hogy számítanak az angol flotta hosszabb
ideig tartó csendesóceáni tevékenységére s
az ezzel kapcsolatban szükséges javítások-
ra is.

Szingapur tehát olyan acélját Japán
katonai és gazdasági világhódító terveinek
útjában, amivel szemben Tokió tehetetlen-
ül állt. De csak a múltban, mert legújab-
ban a japán hadvezetőség olyan megol-
dási módot fedezett fel, ami — ha meg-
valósulhat — márol-holnapra ócskavassá
teszi Csandsi acéltornyait, ágyúit és a be-
épített százezer értékét egy csapásra
megsemmisíti.

A nagy terv apja tulajdonképpen Les-
seps, a szenális francia mérnök, aki a
Szezi csatorna megépítése után, a Pana-
ma-botrányt megelőző időben még egy
fontos földszoros átvágásának ter-
veit készítette el. Ez a szoros a számi
Kra, amelynek nevét a legtöbb európai
ember sohasem hallotta s amely körül a
legközelebbi jövőben, ha minden előjel
nem csal, az évszázad legfontosabb kon-
fliktusa fog lezajlani.

Lesseps kimutatja, hogy a Kra átvágása
a talaj különösen kedvező alakulása miatt
s egy folyómeder felhasználásával sokkal
olcsóbb, gyorsabb és egyszerűbb művelet,
mint akár a szezi, akár a panamai csa-
tornaépítés volt. Azóta a rendelkezésre álló
technikai eszközök sokat javultak, úgy-
hogy Japán szakértői szerint most az egész
munkát három esztendő alatt be lehet fe-
jezni. Az új csatorna mintegy ezer kilomé-
terrel rövidíti meg a hajók útját, ugyan-
akkor azonban teljesen „hidegre állítja”,
minden jelentőségétől megfosztja Singa-
purt s egy csapásra kivieszi Anglia kezéből a
Csendes óceán kulcsát.

Kra az önálló Sziam területén fekszik.
Amikor Japán először jelentkeztet a ter-
vel, Sziam angol befolyásra határozottan
megtagadta az engedélyt. A csatornaépí-

A ke

Bebé
Szokat
aital

Huszoni

Bucuresti, ap
Már tegnapi sz
hogy a liberál
válság az utó
társára rendkiv
guresti sajtó
meg a helyzet
párton kívüli
ják a liberális
menyek kirott
tának Tatare
annyira ellens
okot, hogy D
ploesti ünnepe
részt pedig Be
főtitkára, vas
ban szenzáció
ben politikai
nak minősítet
minea vezet
rális párt be
lapítja, hogy
is elegendő al
tisztázását pr

Dinu Bratia
párto

Az esemén
ben a Bebe B
dik olyan ak
két tábor ell
Tatarescu pá
lést állítottá
ben, hogy hi
sát. A minis

Bebé B
old

Az Univer
sánap regg
a liberális
jelent meg.
sére, milyen
téré azok a
kormány a
ben fogana
dotta:

— Ebben
pártelnök le
abban a kö
elnökökhöz
világosításá
reprezentán
kezdtek, ez
retében tört
— Ez a
az eddigi p
— Azok
— akik is
iránt semm
A liberál
éltette a
sát és a

Ez a párt
ilyen fegy
mégis eleg
ményeinek
nem tért
és nem be
méltól, id
tól.

A párt m

— His
kérdése
párt mozi
szolgálatá
— Ter
kölcsi er
kapott ál
tényezőin
tanúsított
mert ez t

Thomas angol gyarmatügyi miniszter kijelentette az alsóházban, hogy a kormány minden hatalmi eszközzel fenn fogja tartani a rendet Palesztinában

Az arab munkások nem bírják tovább a sztrájk folytatását. Az arab kereskedők is a sztrájk befejezését kívánják. Újabb letartóztatásokat eszközölt a palesztinai rendőrség. Április 29-én nyílik meg a tel-avivi mintavásár, melyre sorra érkeznek a külföldi delegációk

London, április 28. Az angol alsóházban több interpelláció hangzott el a palesztinai zavargások ügyében. Londonban különben is nagy visszhangja van az eseményeknek és a sajtóban és politikai körökben egyaránt élénk kommentárok a zavargások politikai és közigazgatási vonatkozásait, az alsóházban elsősorban Graham White képviselő kért információkat a gyarmatügyi minisztertől a palesztinai eseményekre vonatkozólag.

Thomas gyarmatügyi miniszter válaszában közölte, hogy a ház elé részletes jelentést fog terjeszteni a kormány, amely 16 zsidó és 5 arab halotról, 75 zsidó és 72 nemzsidó sebesültről számol be. A gyarmatügyi miniszter ezután hangsúlyozta, hogy a törvény és a rend fenntartása Palesztinában egyedül és kizárólag a kormány dolga és mindazok ellen, akik megszegik a törvényt, alkalmazni fogják az összes hatalmi eszközöket. A kormányt ettől se felkelések, se fenyegetések nem fogják eltéríteni.

A törvényhozó tanács kérdése és a zavargások

Silvermann képviselő: Vajon a legutóbbi palesztinai események nem győzték-e meg a közigazgatást arról, hogy az idő nem érett meg egy törvényhozó tanács létesítésére Palesztinában?

Thomas miniszter: Nem hiszem, hogy a képviselő ur ezzel a kérdéssel azt akarta kifejezésre juttatni, hogy az alsóházban elhangzott döntések vagy nyilatkozatok felelősek volnának a zavargásokért... Meg kell mondanom mindenkinek Palesztinában, hogy öfélése kormányt el van szánva arra, hogy minden körülmények között fenntartsa a rendet és a törvényt és ezt meg is fogja tenni.

Wedgwood ezredes: Tudja-e a gyarmatügyi miniszter hogy az arabok fegyvere főleg a kés és nem-e tartja szükségességnek a kormány, hogy a lefegyverezési akcióit erre a fegyverre is kiterjessze.

Thomas miniszter: Nem voltak még tapasztalataim késekkel, de meg fogom vizsgálni a dolgot.

Válságban az arab sztrájkmozgalom

Az arabok által proklamált sztrájk, melyet politikai vezetők folytatni akarnak mindaddig, amíg a kormány nem teljesíti az arab követeléseket, súlyosbodott azáltal, hogy az arab autótulajdonosok és sofőrök is határozatot hoztak a sztrájkhoz való csatlakozásra és szombaton meg is kezdték a sztrájkot. Az általános sztrájk célszerűsége tekintetében azonban máris megoszlanak a vélemények az arabok táborában. Az arab munkások a sztrájk befejezését követelik, mert nem bírják azt sokáig húzni. Más gyengébb gazdasági körök a sztrájk idejének korlátozását követelik legalább, míg az arab ifjúsági vezetők ragaszkodnak ahhoz, hogy a sztrájk mindaddig folytatódjék, amíg el nem érik politikai céljaikat.

Crossbie kerületi kormányzó magához kérte Jaffában a mértékadó arab kereskedőket és feltette előttük a kérdést, meddig vélik folytatni a sztrájkot. A kereskedők kijelentették, hogy a sztrájk súlyos veszteségeket okoz üzleteiknek, de kénytelenek azt folytatni az arab közvélemény nyomása alatt. Ezért nem is áll módjukban megmondani, mikor fog újra megindulni a normális üzleti élet.

Husz zsidó halott.

Jaffában az arabok kirabolták a Dizengoff et Co cég irodáját és raktárát. Ugyancsak Jaffából jelentik, hogy letartóztattak egy arab rendőrt, mert az a gyaru ellene, hogy leszurta Izrael Ábrahám jemenita zsidót. A jaffai és tel-avivi kórházakban újabb haláleseteket regisztrálnak a jaffai és tel-avivi zavargások során történt súlyos sebesülések következtében. A zsidó halottak száma ezzel huszra emelkedett.

Kommunista letartóztatások.

A jeruzsálem-hebroni országúton a rendőrség arab fegyvercsempészek után kutat. A rendőrség újabb kommunistákat, arabokat és zsidókat tartóztatott le. Pénteken Jaffában és Tel-Avivban 14, Jeruzsálemben 10 kommunistát vettek őrizetbe. A rendőrség a kommunistáknak tudja be a gyújtogatásokat,

amelyek az utóbbi napokban történtek. A Herzl erdőben és Ben Semen kolónia mezőin gyújtott tüzet a kolonistáknak sikerült eloltatni. Ezzel szemben Beth Alfa kolónián 200 dunam zsidó föld gabonáját pusztították el. (Sechunat Margina) tel-avivi külvárosban felgyújtottak egy zsinagógát.

Jaffai jelentés szerint a városban harminc zsidó van őrizetben. Egy angol bíró több arabot 15 piaszter bírságra ítélte, mert tört hordtak maguknál. Ugyanezért több zsidót 3-3 font bírságra ítéltek, mert a rendőrség által előírt záróra után még az utcán tartózkodtak az ostromállapot napjaiban. Az ostromállapotot egyébként már pénteken felfüggesztették úgy Jaffában, mint Tel-Avivban.

Megnyílik a mintavásár.

Az április 29-én megnyíló tel-avivi mintavásárra megszokás nélkül folytatódna az előkészületek és a mintavásár területén mintegy 800 zsidó munkás dolgozik. A mintavásárra egyébként megérkeztek már a franciaországi, hollandiai, csehszlovákiai, romániai, törökországi delegációk.

Jaffától délre egy új kolónia építésénél, ahol 300 zsidó munkás dolgozik, újra megindultak a munkálatok.

Dr. Stephen Wise Amerikából 100 ezer dollárt utalt át a jisiv batorítására az amerikai Keren Hajeszód akcióból.

Párizs, április 28. A Havas francia távirati

A világ zsebe, hite, városai és autói a számok tükrében

Lettorszában 100 férfire 114 nő, Hawai szigetén 100 férfire 66 nő esik. Hétmillió lakosa van a világ legnagyobb városának. Kínában van aránylag a legkevesebb autó

Bécs, április 28. A legújabb statisztikai évkönyv rendkívül érdekes adatokat tartalmaz. Mindenekelőtt a legújabb népességi adatokat dolgozza fel. A földkerekség legsűrűbben lakott állama Belgium. Négyzetkilométerenként több mint 270 lakosa van. Utána Hollandia következik négyzetkilométerenként 232 lakóval, azután Nagybritannia 193, Japán 178, Németország 141, Olaszország 137, Csehszlovákia 107 és Svájc 100 lakossal négyzetkilométerenként. Az amerikai Egyesült Államoknak négyzetkilométerenként 16, Kínának pedig csak egy lakója van.

A világ legnagyobb városa Newyork

6,930.000 lakossal. Sorrendben utána Tokió következik 5,663.000 lakossal, majd London 4,397.000, Berlin 4,243.000, Moszkva 3,663.000, Csihkó 3,376.000, Sanghaj 2,259.000, Leningrád 2,776.000 és Buenos Aires 2,231.000 lakossal.

Több a nő, mint a férfi.

A statisztika feltünteti a férfiak és nők arányát is. A világon a legtöbb nő aránylag Lettorszában van, ahol minden 100 férfira 114 nő jut. Angliában 100 férfira 109 nő, Ausztriában, Svájcban és Törökországban 108, Franciaországban és Lengyelországban 107, Csehszlovákiában, Németországban, Spanyolországban 106, Olaszországban 105, Dániában, Magyarországon, Jugoszláviában és Mexikóban 104 nő jut minden 100 férfira. Sziában, Japánban, Palesztinában, az Egyesült Államokban már kevesebb a nő mint a férfi. Aránylag a legkevesebb a nő a Hawai szigeteken, ahol

minden 100 férfira csak 66 nő jut.

A világ közel kétfélmilliárd lakója közül 736 millió a keresztény, 15,310.000 a zsidó, 258 millió a mohamedán, 224 millió a brahman, 152 millió a budhista, 352 millió a konfuciánista. A keresztények közül 346 millió a katolikus, 242 millió a protestáns és 132 millió az ortodox-keresztény.

A legtöbb katolikus Olaszországban, a legtöbb protestáns Németországban, a legtöbb zsidó az Amerikai Egyesült Államokban és Lengyelországban lakik.

iroda, mely kezdetől fogva eitulozta a palesztinai eseményeket, legújabb nyilatkozatot közölt Fakhri Beytől, a palesztinai muzulmán-tanács elnökétől, aki többek között azt állítja, hogy a zsidó bevándorlók nagy földvásárlásai képezik az okát az arabok és a zsidók közötti rossz viszonyoknak. A legutóbbi zavargások természetes következményei a megnevezés és ferdítés politikájának. Az arabok folytatni fogják a harcot követeléseikért, jogos és jogtalan, törvényes és törvénytelen eszközökkel is.

Cionista körökben nagy feltűnést keltett az a tény, hogy a francia hivatalos ügynökség, Fakhri Bey szócsovének szegődik és nyilvánosságra hoz ilyen provokáló nyilatkozatot. Vajon milyen érdeke lehet a francia hivatalos irrodának, hogy ezt teszi? — kérdeik a cionista körök. Arra vezetnek ezt vissza, hogy francia politikai körökben bizonyos káröröm uralkodik Anglia közkeletű nehézségei fölött, Angliának a nemzetközi konfliktusokban tanúsított ingadozó magatartása miatt. Ezzel kapcsolatban rámutatnak arra is, hogy a zsidók és az angol kormány ellen irányuló arab támadásokban vezető szerepet játszottak haurani arabok, akik Szíriából kerültek Palesztinába.

Ingyen!!

kap minden gyermek

egy csokoládé-figurát
ha megnézi premierkár

**SHIRLEY
TEMPLE**

bájos filmjét:

Napsugárka

bemutatja CSÜTÖRTÖKI KEZDETTTEL a

Select Mozgó

tés látszólag elaludt, ezzel szemben a mit sem sejtő világ egyszerre bámulva vette észre, hogy Sziám fővárosában politikai zavarok érik egymást és Praszadhipok király trónját vesztve, kénytelen Londonba menekülni. Az új rendszer első dolga pedig az volt, hogy újra napirendre tűzte a Kra-csatorna tervét, azzal az indoklással, hogy a hajóforgalom várható emelkedése a világkereskedelemben való fokozott bekapcsolódás az országnak fontos gazdasági érdeke.

Közben nyilvánosságra került a japán csatornaterv, mert a diplomáciai titkok rendszeren nagyon rövid életűek, ha egy világ-hatalom érdekeibe ütköznek. Eszerint Japán nagy hadikötőt akar építeni a csatorna nyugati bejáratánál, az angol Tennasserim torkában, a Malakka-szoros partján, vasútvonala pedig, amely innen indulna ki, derékon vágja ketté Anglia legfontosabb tálvokleti repülővonalának Bangkok és Szingapur közötti szakaszát.

„Japán közel van, Anglia távol” — hangzik a sziámi indoklás, ha az a kérdés merül fel, hogy mi okozta a hirtelen változást. Csakhogy Anglia, amely hosszú lejáratra csinálja külpolitikáját és számít a változásokra, a nagy ausztráliai repülőversennyel bebizonyította, hogy nincs is olyan messze: egyre erősödik légitollója szükség esetén három nap alatt megjelenhetik Szingapur védelmére, vagy a Kra-csatorna munkálatainak megakadályozására.

Sziám most áll a világtörténelem egyik legfontosabb döntése előtt. Anglia nem tűrheti, hogy elvágják azt a szálát, amely Szingapuron át a japán nyomásnak legjobban kitett Ausztráliával az ágyúk és repülőgépek erejével köti össze. Nem tűrheti, hogy a Csendes óceánban Japán tulsulya, amely amugyis határtalanul megnőtt, mióta Amerika hivatalosan, belső gazdasági nyomásra, kénytelen volt feladni erős, előretolt flottabázisát, a Fülöpszigeteket, megszededüljön a fehér hatalmak utolsó ellensúlyát is, amit Szingapur ágyú és flottabázisai mai földrajzi helyzetükben jelentenek. Így a Távol-Keleten új, minden eddigénél fontosabb és veszedelmesebb háborús ok, új surlódási felület keletkezett. Ha meg akarjuk érteni mindazt, ami ezen a hatalmas és titokzatos területen történni fog, jól jegyezzük meg Kra nevét.

Sammy Gronemana és Bato Lajos előadásai Clujon

A cionista exekutívé felhívást intézett a világ zsidóságához, melyben felszólítja a zsidó népet, hogy május havát tegye a Cionista Szervezet hónapjává a föld megváltásáért, melynek hordozója a Keren Kajemet. Erdélyben a clujzi zsidóság vezeti be a Geulat Haarec, a föld megváltásának hónapját és nagyszabású mitinggel kezdi meg a májusi kampányt, mely a galuti zsidó erők felelete kell hogy legyen a palesztinai jisivot ért legutóbbi véres támadásokra.

A mitingre Clujra érkezik dr. S. Gronemann, a Kongresszeriché elnöke, a kitűnő zsidó jogtudós és író, valamint Bato Lajos, a KKL romániai igazgatója. Sammy Gronemann a cionista vezérkar egyik legjelesebb és legérdekesebb alakja. Évtizedeken át Berlin legjelesebb zsidó jogásza volt és előkelő szerepet játszott a berlini irodalmi körökben is. Különösen híresek zsidó anekdotái és humoros elbeszélései. Gronemann előadásait is pompás humorral szövi át és az ad egészen különleges szintet mondani valójának.

Bato Lajos a régi magyarországi cionizmus első uttörői között állott, majd a bécsi cionista életben játszott vezető szerepet. Nagy publicisztikai tevékenység áll mögötte és egyik legalaposabb ismerője a palesztinai telepítés problémáinak.

A nagy miting iránt, melynek pontos dátumát még nem állapították meg, máris élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Str. Neucelea 4 sz. alatt a leghigiénikusabban berendezett קשר ארץ-קשר vegetáriánus konyha cukrásszal egybekötve május hó 3-án nyílik meg, ahol a legizlesebb vegetáriánus ételek és sütemények jutányos árban kaphatók lesznek. Abonensek kedvezményben részesülnek. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyonk teljes tisztelettel Adlerné és Neumann Etta.

A kettészakadás veszélye fenyegeti a liberális pártot

Bebe Bratianu párttitkár éleshangú nyilatkozattal fordult a miniszterelnök ellen. Szokatlan kifejezésekben bélyegezte meg a kormány politikáját a pártelnök által sugalmazott nyilatkozat. Döntő tárgyalások a pártkongresszus összehívása körül

Huszonegy óra alatt kell megoldodnia a liberális párt belső válságának

Bucuresti, április 28. (Az Uj Kelet tud.) Már tegnapi számunkban hírt adtunk róla, hogy a liberális pártban lappangó belső válság az utóbbi napok eseményeinek hatására rendkívüli erővel robbant ki. A bucaresti sajtó rendkívül komolyan ítéli meg a helyzetet a liberális pártban és a pártban kívüli lapok is lehetségesnek tartják a liberális párt kettéválását. Az események kirobantására a Bratianu dinasztának Tatarescuékkel szemben elfoglalt annyira ellenséges állásfoglalása adott okot, hogy Dinu Bratianu megtagadta a ploesti ünnepségeken való részvételt, másrészt pedig Bebe Bratianu, a liberális párt főtitkára, vasárnap reggel az Universulban szenzációs nyilatkozatot adott, melyben *politikai arrivé-nek, szinte kalandornak minősítette a miniszterelnököt*. A Dimineata vezető helyen foglalkozik a liberális párt belső konfliktusával és megállapítja, hogy Bebe Bratianu levele egyedül is elegendő ahhoz, hogy a helyzet azonnali tisztázását provokálja ki.

Dinu Bratianu nem adja a liberális pártot Tatarescu kezére

Az események kronológikus sorrendjében a Bebe Bratianu nyilatkozat a harmadik olyan aktus volt, mely a szembenálló két tábor ellentétét még jobban kiélezte. Tatarescu párthívei először azt a követelést állították fel Dinu Bratianuval szemben, hogy hívja össze a párt kongresszusát. A miniszterelnök a pártkongresszuson

ugy akarja módosítani a vezetőség összeállítását, hogy a pártban való pozíciója megerősödjék és kormányzásában ne akadályozza meg a liberális pártnak egyes részletkérdésekben elfoglalt magatartása. Dinu Bratianu kategorikusan visszautasította Tatarescu követelését. A tárgyalások izgatott menetére jellemző, hogy Dinu Bratianu, a vizsály második demonstratív megnyilatkozását éppen a ploesti emlékünnepély napjára állította be, amikor is tüntető módon távolmaradt az ünnepségektől. Harmadik esetben Bebe Bratianu nyilatkozata következett, mely most már teljesen a nyilvánosság elé vitte a liberális párt ügyét, mely ettől a pillanattól fogva nem a liberális párt belső kérdésének, hanem komoly politikai krízisnek tekintendő.

Tatarescu nem volt hajlandó találkozni Bratianu Dinuval

Bebe Bratianu levelének volt a következménye az, hogy Tatarescu nem volt hajlandó vasárnap találkozni a párt elnökével, viszont Dinu Bratianu ugyancsak tüntető módon az események megtárgyalása előtt vidékre utazott. Így következett el a keddi nap, mely az izgalmas tárgyalások és a kibontakozási lehetőségek napja. Mielőtt azonban az események részletes taglalására térnénk rá, az alábbiakban részletesen közöljük Bebe Bratianu nyilatkozatát, mely a válság kirobantója volt.

Bebe Bratianu nyilatkozata a kormánynak a jobboldali szélsőségekkel való operálása ellen

Az Universul fővárosi kiadásának vasárnap reggeli számában Bebe Bratianu, a liberális párt főtitkárától egy interjú jelent meg. Az újságról arra a kérdésre, milyen kihatással lesznek a párt életére azok az intézkedések, amelyeket a kormány a jobboldali alakulatokkal szemben foganatosított, az alábbiakat mondotta:

— Ebben a kérdésben Dinu Bratianu pártelnök leszögezte a maga álláspontját abban a körlevélben, amelyet a szervezeti elnökökhöz küldött és a közvélemény felvilágosításának mozgalma, amelyet a párt reprezentánsai az egész országban megkezdtek, ezeknek az instrukcióknak a keretében történt.

— Ez a mozgalom módosítani fogja-e az eddigi politikát?

— Azok számára — hangzott a felelet — akik ismerik pártunk gyökereit, ez iránt semmiféle kétség sem állhat fenn.

A liberális párt mindig elvetette és elveti a szenvedélyek felkorbácsolását és az azokkal való visszaélést politikai célokra.

Ez a párt évtizedekig vezette az országot ilyen fegyverek igénybevétele nélkül és mégis eleget tudott tenni az idő követelményeinek, minden körülmények között, nem tért el a fegyelmi kötelezettségektől és nem befolyásoltatta magát a párt eszméitől, idegen felfogásoktól és ideológiáktól.

A párt mozgósítani tudja erkölcsi erejét

— Hiszi-e ön — hangzott az újságról kérdése — hogy a mai atmoszférában a párt mozgósítani tudja erőit egy ilyen cél szolgálatában?

— Természetes, hogy igen. A párt erkölcsi erőire való hivatkozás nem légből kapott állítás. Ezek az erők a párt vezető tényezőinek három nemzedéken keresztül tanúsított önmegtartózkodásából fakadnak, mert ez tanított meg bennünket arra, hogy

gyenek azok bármilyen fontosak, hanem elsősorban azzal a bizalmi és nyugalmi tényezővel, amelyet a polgárnak meg kell találnia mindennapi életében, valamint annak a tekintélynek a fokával, amely az állam presztízsét emeli, ez pedig: a rend — rend az utcán, a hivatalokban, a lelkekben.

— Hogyan gyakorolható a pártnak ez az ellenőrzése?

Hogyan gyakorolható a párt ellenőrzése

— Akar egy példát? Rövid idővel elérték az oportunos megoldási kísérletekkel megrohmozották eszmei bástyáinkat egy olyan jelszóval, mely körülbelül a következőképpen hangzik: „Jobb, ha mi csináljuk meg, mintha mások.” A párt becsületére válik, hogy ez a jelszó, mely kábító a gyengébb természetek számára, de elriasztó a párt ideológusai számára, nem tudta megtörni soraink ellenállását. És még egy ok szól emellett, hogy megerősödjem hitemben, amely szerint a párt jól fogja bevégezni az a munkát, amelynek elvégzése ma előtte áll. Nem vagyunk sem a szerencse, sem pedig az események lovagját, ami azt jelenti, hogy egy szerencse, sem az események nem győzhetnek le. Azonnali elégtételeket, vagy kényelmi álláspontokat nem lehet ama tényállások fölé emelni, amelyek az ország békés fejlődését és a párt jövőjét teszik tönkre.

Küszöbön áll a párt kettészakadása

Eddig tart Bebe Bratianu nyilatkozata, mely a bomba-szenzáció erejével hatott politikai körökben. Ez a nyilatkozat egyenesen Tatarescu ellen irányul, aki arrivénak nevez és a miniszterelnök politikáját vadolja meg azzal, hogy az inkább mi, mint mások jelszóval meghamisította a pártprogramot és ideológiát. Annyi kétségtelen, hogy a nyilatkozatnak a hatása elalt hátfőn este a bucaresti sajtó a nyílt pártszakadás azonnali bekövetkezését jósolta meg. A Dimineata úgy értesül, hogy Tatarescu a Bebe Bratianu nyilatkozattal szemben a pártkongresszus azonnali összehívásának követelését fogja felvetni. Amennyiben Dinu Bratianu ez ellen tiltakozni fog, úgy Tatarescu maga mögött tudja az ország 72 párt szervezete közül 52-öt, mely a párt többségét jelenti és aminek következtében Dinu Bratianu esetleg meg is fosztaná a pártelnökségtől. Kétségtelenül sorsdöntő fontosságú napok következnek, amelyeknek izgalmas érde-

A párt nem azonosíthatja magát parvenük gesztusaival

— Nem gondol-e arra — hangzott a kérdés — hogy a pártnak ez az akciója ártani tud a kormányzati rezsimnek.

— Ellenkezőleg, meg vagyok róla győződve, hogy konszolidálni fogja. De bár hogy is álljon a helyzet, a liberális párt nem azonosíthatja magát parvenük gesztusaival, ez a párt nem fél a nagyságtól, számtalan esetben volt már és lesz a hatalmon és nem fogja elveszíteni a felelős helyzetben cselekedeteinek mértékét és felelősségét. Annak a saját cselekedetei felett gyakorolt állandó ellenőrzésnek révén, amely a multban oly nagy befolyást biztosított számára az ország közelében, és melynek segítségével ismert és letagadhatatlan szolgálatokkal járulhatott hozzá az ország fejlődéséhez, ma is irányítania kell kormányzásának ténykedéseit. És ezt nemcsak őzzal méri, hogy mennyi ideig volt „hatalmon” ami mindig körülményeknek a függvénye, de nem is azzal, hogy hány törvényt szavazott meg, le-

AZ ÉLETNEDVEK FELFRISÍTÉSE

erősíti az egész szervezetet. A szervek megerősödnek, működésük szabályozódik. Az életnedvek felhívására szedjen LEOPILLST, ezt a kizárólag növényi anyagokból készült kiváló szer!

Az életnedvek felhívására csakis

Dobozokban 30 és 60 táblára, 2 és 4 táblás csomagokban és drogériákban kapható.

kessége az, hogy Dinu Bratianu és George Bratianu között napról-napra nyilvánvalóbb a közeledés.

Dinu Bratianunak az a kívánsága, hogy a liberális párt vonuljon ellenzéki, ahol nyugodtan elintézheti a párt belső válságát.

Bratianu George visszatérésével helyreállíthatja a párt történelmi folytonosságát és konszolidált keretekben készülhet fel a legközelebbi kormányzásra.

Tatarescu nem akar ellenzéki vonulni

Tatarescuék táborában természetesen gondolni sem akarnak arra, hogy a liberális párt a mai politikai helyzetben távozzék a kormányról. A párt Tatarescuhoz húzó szárnya, mely lényegében annak jobboldali csoportját képezi, ma már hatalmasra tör és magának akarja megszerezni a liberális pártot is. Ennek a harcnak a jegyében indultak meg ma, kedden, a sorsdöntő tanácskozások. Az Universul szerint kedden a Dinu Bratianu és Tatarescu között vasárnapra tervezett beszélgetés mégis meg fog történni. Hétfőn este a miniszterelnök Sassuval, Incullet-cel és Franasovicival találkozott és beszélgetést folytatott Bebe Bratianuval is.

Dinu Bratianu kedden délelőtt 11 órára hívta értekezletre dr. Anghelescut, Antonescut, Sassut, Franasovicot és Negurat. Stavescu volt pénzügyminiszter és még néhány pártmunkos ugyancsak vendége volt a pártelnöknek. Dinu Bratianu állítólag hozzájárul a pártkongresszus megtartásához, ezzel kapcsolatban azonban olyan kikötései vannak, amelyek ideológiai vonalon semmivel sem fogják a krízist tisztázni és csak jelentéktelen módosítással a mai helyzetet tartják fenn. A Curenul szerint olyan álláspont is kialakulhat, hogy hattagú igazgató bizottságot állítanak fel, amely a pártelnök mellett konzultatív jelleggel működne. Ebben a bizottságban Costinescu, Sassu, Lapedatu, Nistor, Incullet és Franasovici kapnának helyet. Kétségtelen, hogy Bratianu Dinu hívei között is sokan vannak olyanok, kik komoly áldozatok árán is el akarják kerülni a párt kettészakadását. A legközelebbi napok eseményei fogják megmutatni, hogy milyen kiút nyílik majd meg a liberális párt előtt, kereteinek megőrzésére és a kormányzás folytatására.

Rendkívüli hatalommal ruházta fel Hitler Göringet

A Führer felhatalmazta Göringet a nyersanyagokra és devizákra vonatkozó intézkedések teherbírására

Berlin, április 28. Tegnapi a Führer megbízta Göringet, hogy egyesítse az összes államhatóságok és a nemzeti szocialista párt azon szerveinek tevékenységét, amelyek a nyersanyagokra és devizákra vonatkozó problémákkal foglalkoznak, továbbá rendelje el az általa e célból szükségesnek látott intézkedéseket. Göring kapcsolatot teremthet az összes állami és náci-hatóságokkal és támogatást kell kapnia az összes birodalmi miniszterektől, végül pedig megbízást adhat az egyes minisztereknek. A határozat, amit valószínűleg a csütörtöki minisztertanács hoztak rendkívüli mértékben növeli Göring tábornok politikai hatalmát. Göring így a Füh-

rer állandó megbízottja lett, Hitlernek a kormánnyal való kapcsolataiban.

London, április 28. (Rador.) Habár hivatalosan megcáfolják, hogy angol kölcönt folyósítamának Németországnak, ilyen hírek mégis tartják magukat. A Cityben úgy vélik, hogy ilyen kölcsön előfeltétele Németország azon ígérete lenne, hogy lemond Ausztria és Csehszlovákia elleni fenyegetéséről és Schacht jelenlegi gazdasági minisztert megtartja jelenlegi tisztében. Egyébként végleges döntést ebben az ügyben csak az angol kérdésekre adandó német válasz ismerete alapján fognak hozni.

Uj zsidó közösség Spanyolországban

Madrid, április 28. Az utóbbi években megindult zsidó bevándorlás a zsidó élet felélnkítését hozta magával Spanyolországban, ahol több, mint négyszáz esztendőig nem volt zsidó élet. Madridban 20 éve létezik egy kis zsidó imaház, ez előtt azonban csak a nagyünnepeken tartották istentiszteletet. Néhány éve már péntek este és szombat reggel is imádkoznak a templomban. De míg egy évvel ezelőtt csak nehezen lehetett összehozni egy minjant, addig most rendszeresen járnak zsidók az imaházba és ünnepeken valóságos helyszűke van, melynek következtében póthelyiségekről kell gondoskodnia a kis zsidó közösségnek.

De a cionista életben is új jelenségek mutatkoznak. Eddig egyetlen szűkebb bizottság alkotta a spanyolországi cionizmust, amely magában egyesítette a Palesztina-Hivatal, a KKL és a KH irodákat. Cionista munkát végzett még az Association Femenina Israelita nevű nőegylet, amely a Wizohoz tartozik és jótékonyági tevékenység mellett cionista kulturális munkát is végez. A spanyolországi zsidó bevándorlás és a zsidó élet fokozatos fejlődése a cionista keretek kiszélesítését is magával hozta, úgy hogy ez év április 16-án sor került a Federation Sionista Ibero-Marroqui újraszervezésére. Azért újraszervezésére, mert 1920-ban megalakult ugyan egy névleges spanyol-marokkói cionista föderáció, de hosszú évek óta nem működött. Az új föderáció mindenekelőtt egy zsidó otthon létesítését határozta el, mely a Spanyolországban élő zsidók találkozó helye és kulturcentruma lesz. Ezenkívül nagyszabású cionista kulturprogramot dolgoztak ki és elhatározták, a héber oktatás újjalesztését. Ezek a feladatok annál sürgetőbbek, mivel a Spanyolországi zsidó gyermekek teljesen távol állanak a zsidóságtól, nem kaptak semmilyen zsidó-nevelést és asszimiláció különben is erősen fenyegeti ezt a kis zsidó közösséget.

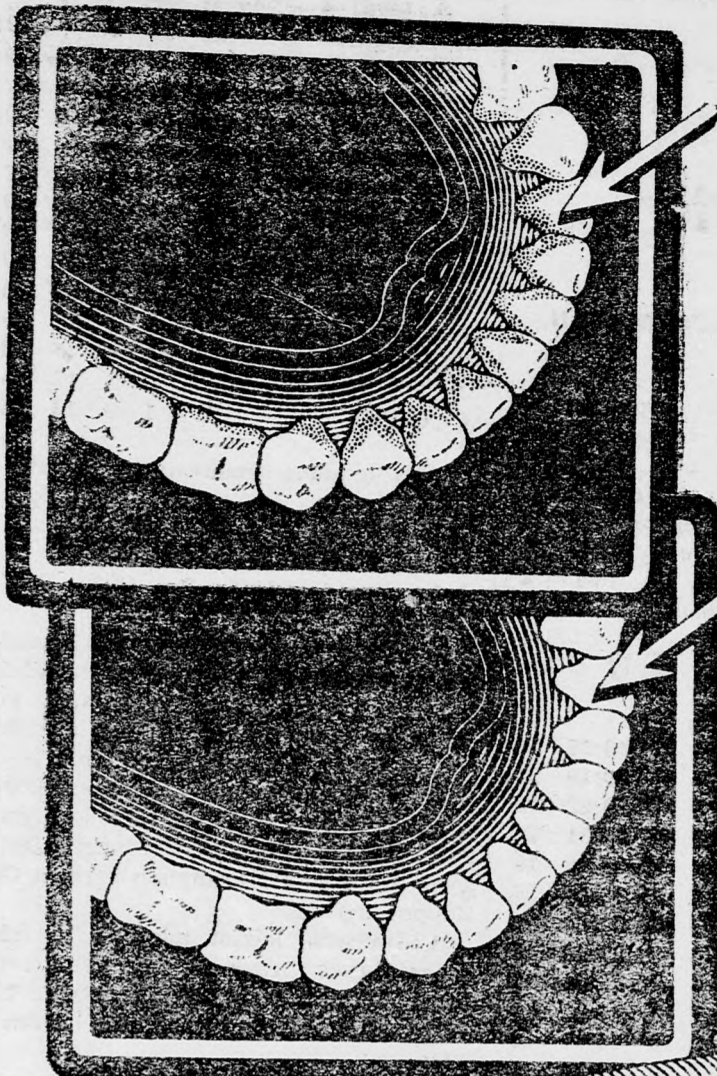
A spanyolországi zsidó élet fejlődésének másik jele, hogy Bilbaoban megalakult a zsidó hitközség, a harmadik az országban.

Jeruzsálemi akció „Izrael szétszört fiait”

Jeruzsálem, április 28. Jeruzsálemben nemrég új egyesület alakult, melynek főfeladata a kontaktus fenntartása és kiépítése a „Szétszört Izraellel”. A zsidóság azon részeiről van szó, amelyek többé-kevésbé elvesztették kapcsolataikat az össziszidósággal, és részben nem tartoznak már hivatalosan a zsidósághoz.

A Davar egyik legutóbbi számában A. S. Eschkoli ismerteti ezen új egyesület feladatait. Kifejti, hogy a diaszpóra minden részének — távolinak és közelinek — ugyanaz a sorsa és semmi alapja nincs annak, hogy a zsidó történelem földrajzilag felosztassék.

A zsidóság távolieső részei között — írja Eschkoli — régen a palesztinai követeket tartották fenn az egyetlen kontaktust, azok, akik messze országokba utaztak és pénzeket gyűjtöttek a Szentföld részére. Ők vitték el az első híreket a távoli kis zsidó töredékekről a többi zsidóhoz. Ma is járják a világot palesztinai követei, akik elmennek a legtávolabbi országokba és Palesztina rendeltetése, hogy központja legyen a zsidóság összes, szétszört részeinek. Ezt a feladatot ápolja az új egyesület. Az első gyakorlati lépés ennek a munkának a kiteljesítéséhez egy kongresszus összehívása lesz, amelyen a szóban forgó távoli zsidó csoportok képviselői is résztvennének, amennyiben ilyenek Palesztinában találhatók. A kongresszuson részletes beszámoló fogadják elhangzani az összes elszört, és távoli zsidó néptöredékek néprajzi, szociális, kulturális, gazdasági és politikai helyzetéről. Állandó bizottságok fognak alakulni minden egyes csoport ügyeinek intézésére. Eschkoli a következő csoportosítást ajánlja ebből a célból: 1. Kurdisztan, Középázsia és Kaukázus; 2. Északafrika; 3. Jemen, India és Abesszínia; 4. Szétszört töredékek Ázsiában és Afrikában; 5. Szamaritánusok; 6. Karaiták; 7. Kaukázusi, középoroszországi és erdélyi szombatások; 8. Félszidók (Sabbatay Cvi és a frankisták hívei); 9. Marannusok. Ezenkívül bibliográfiát gyűjtene össze az egész anyagról és indexet állítanak fel minden szektából és közösségből.

Ez a következménye

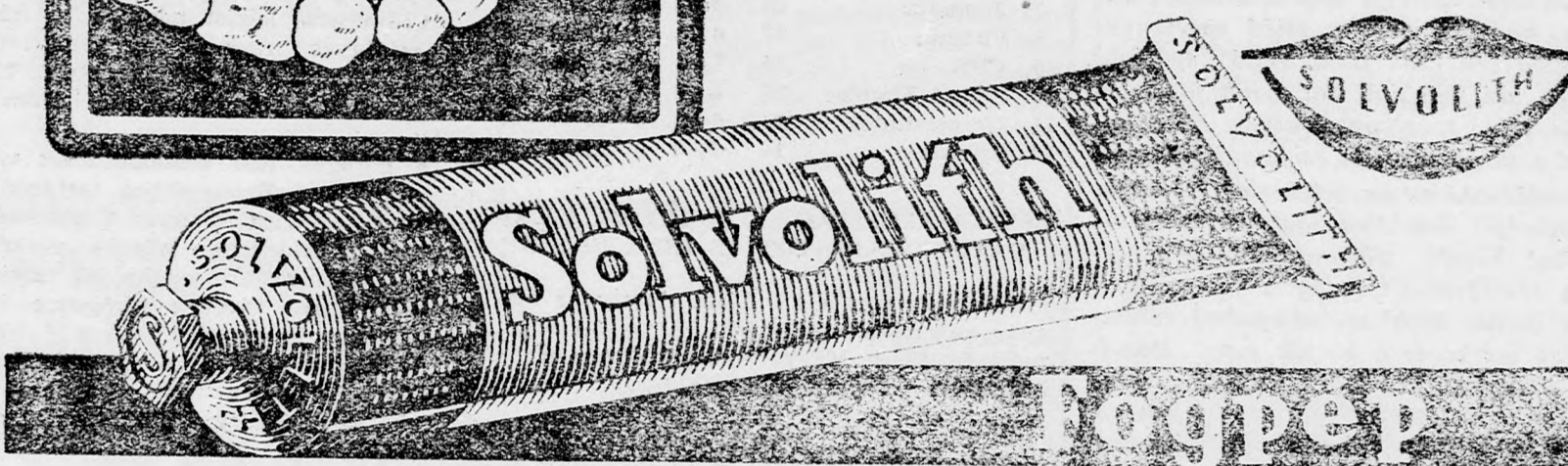
a helytelen fogápolásnak: fogkő! A fogkő észrevétlenül visszanyomja a foghúst és így megrontja fogait.

Solvolith - Fogpép

megakadályozza a fogkő képződést, mert ez az egyedüli fogpép, amely valódi kőoldó

Karlsbadi Forrásót

tartalmaz

Nem ad életjelt magáról a londoni repülőtra indult Smaranda Braiescu pilótanő

Délelőtt indult el Londonba, de hajnalban még nem kaptak hírt róla a távirati irodák

Bucuresti, április 28. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap délelőtt 11 órakor indult el londoni repülőtra Smaranda Braiescu, a világhírű román repülőnő, aki különösen ejtőernyő-mutatványaival szerzett magának hírnevet. A pilótanő angol gyártmányú saját géppel indult a 8 órai repülőtra. A legjobb hangulatban bucsuzott ismerőseitől és annak a reményének adott kifejezést, hogy utja minden komplikációtól mentes lesz.

Az egész nap folyamán azonban nem

érkezett hír Smaranda Braiescuról, miért is bucaresti barátai a hivatott tényezőknél érdeklődtek a pilótanő sorsa felől. A Rador éjjel fél 2 órakor távirati értesítést kért a Stefani olasz, az Avala jugoszláv hírszolgálati ügynökségektől és a Magyar Távirati Irodától. A távirati irodák azonban reggelig semmiféle jelentést nem tudtak küldeni Braiescu sorsáról. Bucurestiben nagy aggodalommal várják Smaranda Braiescuról érkezett híreket.

Altalánosultak a zavargások Spanyolországban

Több községben a kommunisták kifosztották a templomokat és profanizálták a kegyzsereket. A baloldal egyedüli elnökjelöltje: Azana

Madrid, április 28. (Rador.) A zavargások tovább tartanak. Gijonban a fasiszták egy csoportját és több polgárort, akik a kormányt gyengeséggel vádolták meg a kommunistákkal szemben, letartóztatták. Coria és Publa del Rio falvakban a kommunisták kifosztották a templomokat és profanizálták a kegyzsereket, majd vörös zászlókat húztak fel a templomok tornyai-
ra.

Madrid Legazoi nevű külvárosában tegnap vásárt tartottak. Több vándorkereskedő zavargásokat provokált és megtámadták a rohamcsapatokat, amelyek a rend helyreállítására lettek kivezényelve. A katonák több lövést adtak le, amelyek egyike súlyosan megsebesített egy tüntetőt.

Az egyetlen nacionalista diákok za-

varogtak, mire az egyetemet bezárták.

Madrid, április 28. (Rador.) A néppront és a republikánus unió delegátusainak tegnap esti megbeszélése után a baloldal egyedüli jelöltje Azana lesz.

Dr. Nicolae Popovici lett az új oradeai püspök

Bucuresti, április 28. Ma délelőtt az egyházkongresszus rendkívüli ülésén 106 szavazattal 154 közül dr Nicolae Popovici lelkész oradeai püspökké választotta. Chenzarie Paunescu lelkész 21, Scriban lelkész 8, Mihalescu 2 és Atanasie lelkész 1 szavazatot kap-
tak.

A cionista ifjuság a Zsidó Párt szolgálatában

Cluj, április 28. A Zsidó Párt clujmegei tagozatának irodája az alábbi közleményt bocsátotta rendelkezésünkre:

„A Zsidó Párt cluj tagozata az összes cionista ifjuság szervezetek képviselőivel karöltve, többszöri tanácskozás eredménye ként elhatározta, hogy a cionista szervezetek tagjai a Zsidó Párt keretein belül bekapcsolódnak az aktív belpolitikai munkába, az ittélő zsidóság érdekeinek megvédése céljából.

Ez az elhatározás ugyan nem jelent új elvi állásfoglalást, hiszen a cionista szervezetek mindig pozitív álláspontra helyezkedtek a gáluti zsidóság politikai feladatai tekintetében, gyakorlatilag azonban sok hiányosság mutatkozott ezen a téren. A közelmúltban megalakult Clujon a Zsidó Párt ifjusági szekciója, mely magában egyesíti az összes ifjusági cionista alakulatokat és programot állított fel a zsidóság átrétegződésével, a zsidó ifjuság szociografiai munkálataival és egyéb helyi feladatokkal kapcsolatos teendők megvalósítására. A cionista szervezetek képviselői körleület intéztek összes vidéki csoportjaikhoz, hogy minden helységben tegyenek lépéseket az ifjusági szekciók megalakítása céljából. Ezuton is felhívjuk az ifjusági csoportokat, hogy a nagyobb zsidó lakta községekben mielőbb hívják össze az ifjusági szekció alakuló gyűlését, válasszanak megfelelő vezetőséget és a jegyzőkönyv másolatát küldjék be a következő címre: Partidul Evreesc, Cluj, str. Saguna 7. Rendkívül nagy szükség van erre a munkára, mert ez az előfeltétele annak, hogy a Zsidó Párt nagy tömegpárttá fejlődjék. A Zsidó Nemzeti szövetség központja is helyreállással fogadta ezt az akciót s a maga részéről legteljesebb támogatását ígerte. Bizton remélhetők, tehát, hogy a legrövidebb időn belül minden nagyobb községben megalakul a Zsidó Párt ifjusági szekciója és annak működése igen hasznos tényezője lesz a zsidó életnek.

Dr. Lebovits Gyula

a Zsidó Párt clujmegei tagozatának titkára.

SPORT

A berlini Makkabi teniszválogatottja Romániában

Még ez évben Berlinben meg lesz a román-német Makkabi teniszválogatott. Makkabi-kirándulás a Maramuresi havasokba

SIGHET, április 28. (Az Uj K let tud.) Április 19-én, Sigheten megbeszélésre ültek össze a romániai Makkabi zsidó sportegyesületei, amelyek Románia zsidó tenisz sportjában a főszerepet viszik. Az értekezleten jelen volt a cernauti Makkabi Glashal, a clujji Haggibbor Weisz Ignác, az oradeai Makkabi Fried László és a sighetli Samson Weisz László és Dávid Géza révén, valamint Fischer Ede, a Samson ügyvezető elnöke.

Az értekezlet vezetőjében Glashal bejelentette, miszerint a HATO, a Makkabi Világszövetség legfőbb sporttechnikai bizottsága Banska-Bepitan ülést tartott, melyen a teniszsporttal kapcsolatban elhatározta, hogy a jövőben zsidó sportegyesület színeiben csak azon zsidó sportoló indulhat, aki legalább hat hónapja tagja az illető zsidó sportegyesületnek. Ez a határozat a jövőben teljes szigorral kötelező.

A továbbiakban az értekezlet Románia zsidó sportját érdeklően igen fontos határozatokat hozott. Mindenekelőtt végérvényesen elhatározták, hogy a nyár folyamán a berlini Makkabi válogatott teniszválogatottját mérkőzésre hívják meg Romániába. A berlini Makkabi ellenfele a romániai Makkabi teniszválogatottja lesz. A játék színhelye — szintén végérvényesen — Cernauti. A berlini Makkabi azonban a hivatalos válogatott mérkőzésen kívül több mérkőzést fog játszani Romániában, így a többek között Clujon, Oradean és Sigheten. A reváns mérkőzés még ebben az évben, Berlinben lesz.

A válogatott mérkőzésre való tekintettel elhatározták, hogy az idei országos Makkabi teniszversenyeket előre hozzák. Az országos verseny május 23. és 24-én Sigheten lesz, mely egyuttal válogató jellegű. Az országos versenyen csoportverseny nem lesz. Erre külön kupát alapítanak és az ezért való versengés elsőjében még ez évben, az országos Makkabiada keretében történik. Ezen a versenyen egyébként egyéni küzdelem is lesz, azonban csak bizteleldijáért, minthogy a bajnokság sorsa — ezidén — Sigheten dől el, az említett napokon.

Az értekezlettel kapcsolatban kompetens körök megállapították abban, hogy ez év augusztus második felében Makkabi kirándulást rendeznek a Maramuresi havasokba, kizárólag teljesen gyakorlott turisták részére. A kirándulás 10—12 napra van tervezve.

AZ ARADI MUNKÁSCSAPAT A NEMZETI BAJNOKSÁG EGYIK FAVORITJA LETT

Cluj, április 28. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság vasárnap kiemeléseiről a tegnapi számunkban részletesen beszámoltunk. Habár még messze vagyunk az utolsó fordulóktól, de annyit máris megállapíthatunk, hogy a bajnokság minden valószínűség szerint az AMTE és a Ripensia között fog eldőlni. Különösen feltűnést kelt az aradi munkáscsapat előretörése, amely a tavaly még osztályozót játszott az A) ligába való bentmaradásért, míg az idén könnyen megnyerhetik a bajnokságot. Ugyancsak feltűnést keltő a fővárosi csapatok gyenge szereplései is. A Venus, mely az ősszel még a bajnokság megnyeréséről álmodozott, a tavaszi szezonban teljesen letört. Egyedül a

Juventus az egyetlen fővárosi csapat, mely hétről-hétre egymásután nyeri összes mérkőzéseit. A clujji csapatok az utóbbi hetekben kezdenek feltörn. A Victoria vasárnap aratott szenzációs győzelmével megszabadult a kiesési zónától, míg az egyetemi csapat, habár most a 11-ik helyen áll, ha továbbra is ilyen lelkesedéssel fog küzdeni hátralevő mérkőzésein, úgy szintén elkerülheti a selejtezőt. A Nemzeti Bajnokság állása egyébként a következő:

1. Ripensia	17	10	4	3	46:27	24
2. AMTE	17	9	5	3	29:19	23
3. NAC	16	8	3	5	29:22	19
4. Gloria	16	8	2	6	36:31	18
5. Kinizsi	18	7	2	9	35:46	16
6. Venus	15	6	4	5	33:27	16
7. Juventus	15	6	3	6	32:24	15
8. Victoria	17	6	3	8	32:42	15
9. CFR	16	7	—	9	36:34	14
10. Unirea Tricolor	15	4	4	7	34:41	12
11. Universitatea	16	5	1	10	20:31	11
12. Crisana	16	4	3	9	28:36	11

ÖSSZEÁLLÍTOTTAK A MAGYAR VALOGATOTT CSAPATOT AZ IREK ELLEN

Budapest, április 28. Dietz Károly dr magyar szövetségi kapitány a május 3-i budapesti Irország—Magyarország mérkőzésre a következő csapatot állította össze: Szabó, Futó—Bíró, Magda—Turay—Dudás, Sas—Vincze—Sárosi—Cseh—Titkos.

A magyar Nemzeti Bajnokság állása:

1. Hungária	23	21	2	—	32:17	44
2. Ujpest	23	16	5	2	70:26	37
3. Ferencváros	23	17	1	5	92:40	35
4. Phöbus	28	12	5	6	59:42	29
5. Kispest	23	12	3	8	59:51	27
6. Budai 11	29	9	2	12	37:41	20
7. Szeged FC	22	9	4	10	29:36	20
8. III. kerület	23	9	2	12	35:53	20
9. Soroksár	23	7	5	11	49:65	19
10. Bocskai	20	7	4	9	43:36	18
11. Budafok	21	7	4	10	45:59	18
12. SBTC	23	4	4	15	33:77	17
13. Törekvés	23	3	3	17	24:79	9
14. Attila	23	1	6	16	23:62	6

Bécsi bajnoki eredmények: Admira—Austria 3:2 (0:0). Az Admira ezen győzelmével megnyerte az osztrák bajnokságot. Libertas—Wacher 1:1 (1:1), Vienna—FC Wien 1:1 (0:0), Rapid—WAC 3:2 (0:1), FAC—WSC 2:1 (1:0).

A Liverpool, amely az angol ligabajnokság élcsapatát között van, május havában európai turnéra jön. Az angol csapat május 27 és 28-án Bucurestiben is fog játszani, Timisoara, illetve Bucuresti kombináltja ellen.

A magyar-argentin teniszmérkőzés első napján Szigeti 6:3, 3:6, 6:2 arányban győzött Castillo ellen, a Ferenczy—Dallos magyar pár 6:4, 6:3 arányban verte a Castillo—Zappat kettőst.

A Juventus kérésre adott be a labdarúgószövetséghez engedélyezést végett, mert a bécsi Admirát lekötötte augusztus 22, 23 és 24-re a fővárosban tartandó három mérkőzésre.

A görögök már összeállították válogatott csapatukat a Bucurestiben tartandó Balkán labdarúgótornára és kéri a közönség támogatását a bulgárok elleni mérkőzésükön. (Ezt határozottan megkapják majd, ha a román csapat ráver a görögökre és a bulgárokra.)

Az athéni nemzetközi teniszversenyek második fordulóján egy Ruppert Zizovits Lenke, mint Somogyi Klári kiestek a további küzdelmekből.

Vasárnap d. u. 3: (A Magyaréneki Dalbör milkedelő színészeinek előadása: A gyújtogató. (Bárdos Péter népszámítva 4 felvonásban, Kun Gy. István zenéjével, első helyárakkal.)
d. u. 6: Házasság. (Nyolcadszor.)
este 9: Méltóságos asszony. (Negyedszer.)
Hétfő fél 9: Méltóságos asszony. (ötödöször.)
Keddől: A néma levente. (Heital Jenő őriási sikerű vígjátéka.)

ROMAN OPERA MUSOR:

Szerda április 20. Turandot. (Badescu Urania azopránnal).
Péntek május 1. Lohengrin (Emil Marinescu tenorral).
Szombat május 2. (Iskolai matiné). Rigoletto. (Alex Lupescu bariton).
Vasárnap május 3. Vigózevy. (Matiné).
Hétfő május 4. Aida (Aca de Barbu szoprán, Emil Marinescu tenor, P. Stefanescu Goanga baritonékekessel).
Szerda május 6. Tosca. (Aca de Barbu szoprán, Emil Marinescu tenor, Stefanescu Goanga bariton énekekessel).

ROYAL MOZGO MUSORA:

Ma, szerdán premier: Üldöz a világ! Edward G. Robinson rendkívül izgalmas bűnügyi filmje.

EDISON MOZGO MUSORA:

Világvárosi műsor — 2 film: I. Bál a Savoyban. Csodaoperett. Alpár Gitta, Bárony Rózi, Járny János, Halmay Tibor. — II. Marathon. Sportdráma. Brigitte Helm, Paul Hartmann, Hans Brausewetter. Helyárak: 9 és 12 lej. Kezdet: 3, 6, 9.

MUNKAS MOZGO MUSORA:

Szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton 3, 6 és 9 órákor két világszenzáció: I. Patt és Patachon, mint leányrablók. Az első beszélőfilmje a két kiváló komikusnak. II. Asszonyok fehérben. Társadalmi dráma. Fősz.: John Boler és Loretta Young. Helyárak: 10 és 12+3 lej.

Strada Vaii 7. Munkás Mozgó Strada Vaii 7.

Szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton 3, 6 és 9 órákor:

I. Patt és Patachon A leányrablók

Az első beszélőfilmje a kiváló komikusoknak.

II. Asszonyok fehérben

Társadalmi dráma. Főszerepekben: JOHN BOLER és LORETTA YOUNG Helyárak: 10 és 12+3 lej.

SZÍNHÁZ-FILM

Méltóságos asszony a nyolcadik gimnáziumban

— Békeffy István és Stella Adorján vígjátéka —

Mit csináljon a hetedik gimnázista leány, akit feleségül vesz a negyvenéves orvosprofesszor? Alakuljon-e át társaságra járó, brizsező, varrónőhöz, fodrászhoz, kalaphoz szaladgáló méltóságos asszonnyá, vagy iratkozzon vissza nagy titokban a nyolcadik gimnáziumba? S ha megteszi, hogyan küzdjön meg a tömegtelen féltreértéssel, amely létalki életéből elkerülhetetlenül előáll? Látni való, hogy Békeffy István és Stella Adorján új vígjátéka, amelyet most csütörtökön mutat be a mi színházunk, nem hiába éri el jövő héten kétszázadik előadását Budapesten. Olyan mulatságos a probléma, annyi humoros helyzet fakad belőle, annyira

remek figura felvonultatására nyílik alkalom, hogy a siker nem is maradt el. A mi színházunk Gróf László rendezésében hozza ki a Méltóságos asszonyt, a kitűnő udonságnak kijáró új díszletekkel és parádés előadásban.

A jobbnál-jobb vezetőszerepeket Sándor Stefi, Harmath Jolán, Stefanidesz III, Czopán Flóri, Kőszegi Margit, Beness Iona, Wojticzky Elvira, Miklóssy Margit, Gróf László, Tompa Sándor, Csóka József, Borovszky Oszkár, Balázs Samu, Lantos Béla alakítják s egészen bizonyos, hogy a Méltóságos asszony nálunk is az év egyik legvonzóbb műsordarabja lesz.

Házasság

Vaszary János remek vígjátéka továbbra is műsoron marad. A közönség nem tud betelni ennek a pompásan megírt, mindnyájunk korszerű kérdéseit a humor csillogó derűjé-

ben tárgyoló darabnak értékeivel és a kitűnő előadással. A Házasság ma, szerdán este és vasárnap délután hatkor van ezen a héten műsoron.

A SZÍNHÁZ MUSORA:

Szerda fél 9: Házasság. (Hetedszer.)
Csütörtök fél 9: Méltóságos asszony. (Békeffy István és Stella Adorján eddig 185 előadást megért vígjátéka. Sándor Stefi, Harmath Jolán, Stefanidesz III, Kőszegi Margit, Beness Iona, Wojticzky Elvira, Gróf László, Tompa Sándor, Csóka József, Borovszky Oszkár, Balázs Samu, Lantos Béla a főszerepekben. Rendező: Gróf László. Premierbérlet.)

Péntek, május 1 d. u. 8: Nászút Bécsbe. Budapest—Wien). A nagyszerű operett első olcsó helyáras előadása.
d. u. 6: Éva. (Lehár nagyoperettje ötödöször.)
este 9: Méltóságos asszony. (Rendes bérlet.)

Szombat d. u. 5: Bécsi tavasz. (A nagyszerű operett első olcsó helyáras előadása.)
este 9: Méltóságos asszony. (Harmadöször.)

APRÓ

BEJUTÁS

Egyeszen hirtelen egy...
ottval 4 lej. Legutóbbi apróbejelentés 29 lej. Állatkeresőknek 30 száma. A kedvezményes Apróbejelentések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbíthatunk, ha postabélyeg mellékelve van.

Házasságotat biztos eredményre közzétett szüléséről összekötöttesei rendelkezésére. MIREA" iroda Cluj, Regele Ferdinand 118.

Fűst Irén kalapszalóját Budapest, Tűrv István u. 9 alól május 1-én Dorottya u. 1. Gerbaud-palotába helyez át.

Deutsch-rumänisch sprechendes jüd. Kinderfrüglein su zwei Kindern gesucht. Adresse in der Verwaltung des Blattes.

Ital szakmában jártas ügynök felvételt: Neumann líkorgyár, Dorobantilor 6.

Erdély nagyobb városában 25 év óta bevezetett cipőüzlet átadó. Ajánlatokat: „Rentabill” jeligére a lap kiadójába.

Központlan különbejáratu butorozott szobá, fűrdőszoba használattal, esetleg teljes ellátással kiadó. Str. Berde 2. I. Weisz.

Chemische fabrik sucht Vertreter welcher ständig die Colonialhandlungen in ganz Siebenbürgen besuchen. Schriftliche Angebote werden unter „Consumartikel“ in der Adm. des Uj Kelets erbeten.

Egy kétszoba, előszoba, fűrdőszobás lakás Str. Saguna 7 alatt május 1-re olcsón kiadó. Érdeklődni az Uj Kelet kiadóhivatalában.

Vallásos héber és hitán tanárt alkalmazna bláj helyicsoport. Megkereséseket: Pollák Mór, Blaj címre.

Bucuresti 3 tagu urica "dhoz keresek 25—35 éves egyedülálló szakácsnőt, csakis olyan ajánlkozzék, aki jobb ortodox helyen éveken át főzött. Ajánlatokat igények megjelölésével, esetleg fényképpel és bizonyítványmásokkal Fabrica de Ciorapi Bucuresti II. Bulv. Basarab No. 79 címre kérek.

Asztrogép teljesen jókarban sürgősen eladó. Cím: Terkeltaub Mihály Oradea, Plat M. Viteazul 5.

SZERDA,

A király lett munkás tizedik jelentik: Macovei, napokban tizedik lommal Macovei dőhoz segélyért es Gh. Manoliu ezred rancsnokát, hogy gyermek kereszteleit küldött a keres

Május 12-én bírói tanács ülésé igazságügyminiszter polta el a legfőbb

Hathavi bíró igazgatóját. Párizs L'Humanité kommnap 6 hónapi bíró tetésre ítélték, mely szerint a té telen pedig 600 fr

Lemondott a ter. Buenos-Aires miniszter lemond még betérjeszti a tási reformjavasl

Kiskoru tolvaj közrendőr. Trifu gátat teljesítő k tatta Dandos Arpa pel Zoltán 16—18 utóbbi időben soro ranó lopásokat kö tárgyak közül edd küt találtak meg hallgatásuk után bíróságának adják

A serdülő i legalább egyszer kis pohárnyi term serűvizet, mert hatásának, fiukn igen fontos eredm orvosok ajánlják.

Öngyilkosságó fálben levő örlt. péz. Seusa közsé gyógykezelés ala intézetben. A férfi időben erősen jav levő vesélytelen f zet orvosai több Tegnapi délután V a városba ment, a meg. Vidáman be latoztak. Egyszer dulattal, mielőtt b volna, felkapta a kát. Az örlt fér és operációnak ve életveszélyes.

ORVOSI HIR tőr, szülész, nőg utjáról hazérkeze délután 3—5-ig St. Telefon 226.

Egészség. Dr kesztett havi foly gyedik száma mos kes és aktuális t vitaminok és ho számol be, a má professzor folytatj mód közötti össze nulságos értekezés junkat érdeklő tén emberi szervezetre pos okfejlesztés leg az idegeket t cikk egyik fontos zékenység a koffé a megszokás olyk ség elviselését tes kenyen reagálnak akiknek idegrem ként hat a kává s mindennek dacá gyermekeknl a k kórról dr Leitner tató és megszívle olvassa el a „Hog fáradság ellen?” ség“ rovatban Ba tését a modern n számot a közegész A szerkesztői üz hogy a nagyközör lik a természetes ség“ folyóirat elő lej. Egyes szám l Calea Regele Ferd

Mérlegkészite utasítások magyar dában Cluj, Mem dékre 60 lej (post

GRATZ

clmfestő, szoba-
festő, mázoló
és fényező

Alláslétra kölcsönzés.
Cluj, Str. Filipescu 15.
Str. Memorandului 20.
Telefon: 749.

HIREK

A király lett a keresztapja a szegény munkás tizedik gyermekének. Bucurestiből jelentik: Macovei, piatra-neamti munkás a napokban Macovei levélben fordult az uralkodóhoz segítségért esedezve. A király utasította Gh. Manoliu ezredet, a 15-ik gyalogezred parancsnokát, hogy az ő nevében vegyen részt a gyermek keresztelésén. Az uralkodó 10.000 lejt küldött a keresztelési ünnepség költségeire.

Május 12-ére napolták el a legfelsőbb bírói tanács ülését. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyi minisztérium május 12-re napolta el a legfelsőbb bírói tanács ülését.

Hathavi börtönrre ítélték a L'Humanité igazgatóját. Párizsból jelentik: Bonnat-t, a L'Humanité kommunista lap igazgatóját tegnap 6 hónapi börtönrre és 500 frank pénzbüntetésre ítélték, mert a lap olyan hírt közölt, mely szerint a fél 200 katona, azelőtti év telén pedig 600 francia katona halt meg.

Lemondott az argentinai belügyminiszter. Buenos-Airesből jelentik: Melo belügyminiszter lemondott, de kijelentette, hogy még beferjezti a parlament elé a közigazgatási reformjavaslatot.

Kiskoru tolvajbandát tartóztatott le egy közrendőr. Trifu Nicolae, az állomáson szolgálatot teljesítő közrendőr ma éjjel letartóztatta Dandos Árpád, Bernáth Dénes és Kappel Zoltán 16-18 éves kiskorúakat, akik az utóbbi időben sorozatos betöréseket és besurranó lopásokat követtek el. Az ellopott értéktárgyak közül eddig mintegy 10.000 lej értékűt találtak meg. A nyomozás folyik. Kihallgatásuk után a három fiút a kiskorúak bíróságának adják át.

A serdülő ifjúságnak adjunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy-egy kis pohányi természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának, fiuknál és leányoknál egyaránt, igen fontos eredményeket köszönhetünk. Az orvosok ajánlják.

Öngyilkosságot kísérelt meg a gyógyulófélben lévő örült. Oarga Chifor 28 éves cipész, Seusa községi illetőségű, hónapok óta gyógykezelés alatt áll a clujai elmegyógyintézetben. A férfi, akinek állapota az utóbbi időben erősen javult — mint gyógyulófélben lévő veszélytelen beteg — az elmegyógyintézet orvosai többször kiengedték a városba. Tegnap délután Varga szabályos engedéllyel a városba ment, ahol egy barátját látogatta meg. Vidáman beszélgettek és bicskával falatoztak. Egyszer csak Oarga hirtelen modulattal, mielőtt bárki is megakadályozhatta volna, felkapta a kést és átvágta vele a torokát. Az örült férfit a klinikára szállították és operációnak vették alá. Sebesülése nem életveszélyes.

ORVOSI HIR. Dr. Heller József orvos, szülész, nőgyógyász szakorvos külföldi utjáról hazatért és rendeléseit folytatja délután 3-5-ig Str. Iuliu Maniu 26. sz. alatt. Telefon 226.

Egészség. Dr. Normand I. kitünően szerkesztett havi folyóirata, az „Egészség” negyedik száma most került ki sajtó alól érdekes és aktuális tartalommal. Első cikke a vitaminok és hormonok kölcsönhatásáról számol be, a második cikkben C. Stanca professzor folytatja a rákbetegség és az életmód közötti összefüggésről szóló fölötté tanulságos értekezését. Közvetlenül mindnyájunkat érdeklő témáról, a kávé hatásáról az emberi szervezetre, ír dr. Normand, aki alapos okfejtéssel mutatja ki a koffeinnek főleg az idegeket támadó hatását. Idézzük a cikk egyik fontos passzusát: „Az egyéni érzékenység a koffeinnel szemben különböző s a megszokás olykor mind nagyobb mennyiség elviselését teszi lehetővé. Különösen érzékenyen reagálnak a koffeinre a gyermekek, akiknek idegrendszerére egyenesen méregként hat a kávé s valóban érthetetlen, hogy mindennek dacára oly általános nálunk a gyermekeknek a kávé használata”. Az angol-kórról dr. Leitner Fülöp v. tanársegéd ír oktató és megszívlelendő cikket. Mindenki olvassa el a „Hogyan védekezzünk a tavaszi fáradtság ellen?”, továbbá a „Sport és egészség” rovatban Bartunek T. tanárnő ismertetését a modern női tornáról. A változatos számot a közegészségügyi hírek egészítik ki. A szerkesztői üzenetekből megállapítható, hogy a nagyközönség teljes megértéssel hajlik a természetes életmód felé. Az „Egészség” folyóirat előfizetési ára: egy évre 110 lej. Egyes szám 10 lej. Megrendelhető: Cluj, Calea Regele Ferdinand 56, telefon 9-72.

Mérlegkészítésre vonatkozó banktanácsai utasítások magyarul Dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandulul 24. Ára 50, vidékre 60 lej (postabélyegben).

Egy tekintélyes iratcsomó

Nem egy törvényszéki kompromittáló irattömből, vagy egy vádlott védekező vagy vádló iratairól van szó, hanem annak a sok elismerő levélnek a halmazáról, melyek a Gastro D. csodahatásáról tesznek tanúságot és amelyek két év óta egy tekintélyes iratgyűjteményre fejlődtek. A Császár gyógyszerár, Bucuresti, Calea Victoriei 124, aki egész Európára és Romániára képviseli ezt a gyógyszert, amely több ezer bél- és gyomorfejlődés, vese- és májbetegségben, gyomorsavtúltengésben és idegben szenvedőt gyógyított meg és tett boldoggá.

A világhírű Gastro D. mindenki részére hozzáférhető, mert 130 lej utánvétel ellenében a vidéken tartózkodó szenvedők is megrendelhetik.

Középpont zudították Brasov mellett az Arlberg expresszre. Bucurestiből jelentik: Az Arlberg-expressz, amely tegnap Bucurestiből Budapest felé vette útját, Brasov—Gurubia állomás elhagyása után ismeretlenek kövekkel dobálták meg. A mozdonyt követő kocsi egyik ablaka betört és a berepülő kő fején találta Käthe Fischer brasovi leányt. A csendőrség és sziguranca bevezette a vizsgálatot.

Ujabb katonai jogokat biztosító paktum jött létre Japán és az északkeleti tartományok között. Sanghaiból jelentik: Jól értesült körök szerint félkatonai jellegű paktumot írtak alá Japán és Hopen, valamint Chahar tartományok politikai tanácsai között. A hír élenk aggodalmat keltett kínai körökben, mert a paktum újabb katonai jogokat biztosít Japán számára Eszak-Kínában. A csien-sini japán helyőrség 2000-ről 18.000 emberre szaporították. A nankingi kormány még nem járult egyébként hozzá a paktumhoz.

Paraszttanácsot választottak Vorarlberg osztrák tartományban. Bécsből jelentik: Vorarlberg tartományban tegnap folyt le teljes rendben az első korporatív rendszerű paraszttanácsosi választás.

Vodopianov orosz repülő elérte a nyolcvanötödik szélességi fokot. A Tihaya öbölből jelentik: Vodopianov orosz repülő a Ferenc József föld felé repült és hét órai ut után elérte a 85-ik szélességi fokot.

Bizalmat szavaztak a görög kormányra. Athénből jelentik: Hosszu éjjeli ülés után ma hajnali 5 órakor a görög parlament 241 szavazattal 16 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a szája, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyekedjen hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

CAPITOL MOZGÓ-ban Premier !!
Dolly Haas, Adele Sandrock, Theo Lingén
 játszanak a
Koldusgrófnő
 c. szenzációs filmben.

Ma választják meg az oradeai és a clujai püspököt. Bucurestiből jelentik: A nemzeti egyházakongresszus ma délelőtt összeült a képviselőház épületében, hogy betöltse a clujai, oradeai és argesi püspökök megüresedett helyét. Hír szerint a jelöltek a következők: Nic. Golan Cluj, Pr. Popovici Oradea és Gala Galation vagy Filaret, esetleg Gr. Leu Arges püspöki székeire.

Eljegyzés. Rosenberg Mancikát eljegyezte Schreter Adolf terménykereskedő, Sighet. Minden külön értesítés helyett.

Felhívás. 1. Mindazok az asztalossegédek, akik az icoldi ipari jesiva műhelyben szabadultak fel, saját érdekében — küldjék be címüket a vezetőséghez. 2. Mindazok a vallásos, erkölcsös, ügyes és szorgalmas asztalossegédek, akik a szombat betartásával munkát keresnek, küldjék be kérvényüket felvétel végett. Tâmpalaria T. I. D. E. Jeschiva de Meserie Iclod jud. Somes.

Borzalmas ciklon pusztított Argentína egyik tartományában. Buenos Airesből jelentik: Mendoza tartományban ciklon pusztított, amely jelentékeny károkat okozott. Számos halottja és sebesültje van a ciklonnak, amit felhőszakadás követett. A megdagadt folyók árvizet okoztak. Mendoza város uc-cán 1 méter magasságot ért el az ár. Az Andesekben és Kordillerákban bőségesen havazott.

A Hölgyfutár folyóirat művészeti levele. Május 9-én, este fél 9 órai kezdettel a legkiválóbb írók és művészek szereplésével a Hölgyfutár című folyóirat nívós művészeti rendez. B. Zsembery Elvirát, P. Boross Irént, Kabos Evtát, (Sz. Szappanyos Gabriellát, Spectator, Nyirő Józsefet és a Lakatos quartettet sikerült az estélyen való közreműködésre megnyerni. Az estély iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik.

„Az ígért földet”
 A KEREN HAJJESZŐD
NAGY PALESTINA BESZÉLŐ FILMJE
Timisoarán 1936 május 4-én az APOLLO-Moziban nagy diszeldadás
 a következő programmal:
 Dr. Nobel Sándor: Románnyelvű bevezető konferansz.
 A timisoarai „Hazzám” dalárda 50 tagu férfikórusa: Uj palesztinai héber dalok.
 Giszkalay János: Verses prólogus.
 M. Geiger, a Jewish Agency delegátusa: Németnyelvű bevezető beszéd.
 A film bemutatója.
 Timisoara, 1936 május 5-6-án a SELECT-moziban.
 A film további bemutató előadásai: ¼4, ¼6, ¼8 és ¼10 órakor.
 Jegyek elővételben a Keren Hajjésződ központi irodájánál: III. Piața Pievnei 3. (Telefon 22-89) kaphatók.

Az Aviva-Barisszia körzeti konferenciát tartott Deván. Folyó hó 26-án, vasárnap körzeti konferenciát tartott Deván az Aviva-Barisszia, amelyen mintegy 30 delegátus vett részt az aradi, alba-iuliai, devai, hategi, petrosani és hunedoarai szervezeti csoportok képviselőiben. A konferencia reggel 9 órakor vette kezdetét a cionista helyicsoport tanács-termében. Danzig Hillel politikai referátuma vezette be a tárgyalásokat. Megemlékezett a palesztinai események áldozatairól, majd a zavargások politikai hátterét és összefüggéseit ismertette. Ezután a szervezet politikai orientációjáról és feladatairól tartott hosszabb expozét, amely egyedüli pontja volt a délelőtti tárgyalásoknak. Délután Noel Ferenc tartotta meg referátumát az A. B. szervezeti helyzetéről és a Nöszitát jövőbeni munkaprogramjáról, majd kezdetét vette az általános vita, melynek során többek között dr. Schaechter László, Garai János, Rappaport. (Deva), Herman Ernő (Alba-Iulia), Benedek János (Arad), Lazar Tibor (Hateg), Schilling Salamon (Hunedoara), stb. szözlaltak fel. A konferencia széleskörű munkaprogramot dolgozott ki és a késő esti órákban nyert befejezést.

Eljegyzés. Silberstein Ancika Alesd és Hitter Géza, Halmeu jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Irodalmi törvényszék az arab kérdésről. A Brith Hakibucit kötelékébe tartozó ifjúsági szervezetek a közeljövöben nagyszabású irodalmi törvényszéket rendeznek Clujon, amelynek tárgya a palesztinai arabkérdés lesz. A vad és a védelem képviselőinek szerepét az arab kérdés legjobb ismerői fogják betölteni. A tervbevett irodalmi törvényszék iránt már is nagy érdeklődés nyilvánul meg.

PÁRDÓ MŰSOR

- Szerda, április 29.
- Bécs. 20.10: Mozart emlékhangverseny. — 21.10: Szórakoztató zene.
  - Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 13.30: Szalonzene. 17.30: Cigányzene. 19.40: A Nemzeti Színház bemutató előadásának közvetítése. 22.30: Jazz ének-számokkal.
  - Belgrád. 20.20: Rádiózenekar. 21.30: Jazz. Brüsszel. 20: Bizet: Az arlesi leány. Droitwich. 16.45: Szalonzene. 20.15: Rádiózenekar. Ljubljana. 21.30: Orosz dalok.
  - Oslo. Szórakoztató zene. 22.15: Könnyű zene. Regional. 21.15: Rádiózenekar. 23.40: Chopin, Liszt művek zongorán. Róma. 21.10: Kamarazene. Stockholm. 20: Hangverseny. Strassbourg. 17.30: Szimfónikus hangverseny. Toulouse. 21.10: Harmónika. 22.40: Massenét, Bizet áriák, 0.5: Könnyű zene. Varsó. 21: Chopin művei.

- Csütörtök, április 30.
- Bécs. 22.10: Zenekar. 23.15: Rádiózenekar. Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.5: Katonazene. 17.30: Szalonzene. 18.40: Klarinét-, hárfaszámok. 19.10: Japán est. 22.20: Cigányzene. Belgrád. 20: Szimfónikus hangverseny. Brüsszel. 19.15: Klarinetszólo. 20: Szimfónikus hangverseny. Droitwich. 16.45: Hárfatrió. 20.05: Verdi: Aida I. felvonás. Radames: Lauri Volpi. Ljubljana. 18: Rádiózenekar. 20: Roman-tiku dalok. Regional. 18.30: Katonazene. 21.30: Rádiózenekar. Riga. 19.15: Rádiózenekar. Strassbourg. 18: Jazzlemezek. Toulouse. 21.25: Havai zene. 22: Vegyes zene. 22.40: Argentín zene. 23.40: Operá-áriák. Varsó. 17.15: Kamarazene. 19.20: Könnyű zene. Zágráb. 17.15: Rádiózenekar. 20: Hangverseny.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Leih Manó, Alunia. Az előzetes katonai kiképzésről szóló törvény értelmében — mely 1935 januárban jelent meg a Monitorul Oficialban — mindazon ifjak, akik 18-ik életévüket betöltötték, három évig, illetve a rendes katonai szolgálatra való bevonulásig előzetes katonai kiképzésben részesülnek.

